Ställningstagande till ej HLR inom sjukvården

Inte lätt..

…gör man sitt bästa har man kommit långt på väg

Eva Piscator
Specialist Internmedicin och Akutsjukvård Capio St Göran
Doktorand Centrum för hjärtstoppsforskning Karolinska Institutet

Hjärtstopp på sjukhus

HLR initeras i 5-12% av alla dödsfall på sjukhus i Sverige[1-4]

[1]Aune et al. Resuscitation, 2005. [2]Konrad et al. Intensive Care Med, 2010. [3]Israelsson et al. Heart Lung, 2014. [4]Hessulf et al. Int J Cardiol, 2017.

lisagahnertz.se

Icke-förväntad upphörande av cirkulation

som ändå får vara del i den naturliga döendeprocessen

sannolikheten för gott utfall vid ett eventuellt hjärtstopp liten

..och ett ställningstagande till ej HLR kan vara aktuellt

Observation

Akut och kronisk samsjuklighet

Patientens livssituation och värderingar

Hjärtstopp föregås av sviktande vitalparametrar[1-3]

[1]Andersen et al. Resuscitation, 2016. [2]Kause et al. Resuscitation, 2004. [3]Hillman et al. Internal medicine Journal, 2001. [4]Smith et al. Ann Am Thorac Soc, 2014.

Vi måste ligga steget före…

Prognostiska faktorer

Patientens värderingar och mål

Vad vet vi om patienter med ej HLR beslut på sjukhus idag?

[1]Bell et al. Resuscitation, 2006. [2]Harris et al. Postgrad Med J, 2007. [3]Becerra et al. Gerontology, 2011. [4]Jesus et al. Mayo Clin Proc, 2013. [5]Fritz et al. Resuscitation, 2014.

Etiska principer

Autonomi

Att göra gott

Att inte skada

Rättvisa

Svenska Läkaresällskapet

SVERIGES RIKSDAG

Patientsäkerhetslag (2010:659)

Patientlag (2014:821)

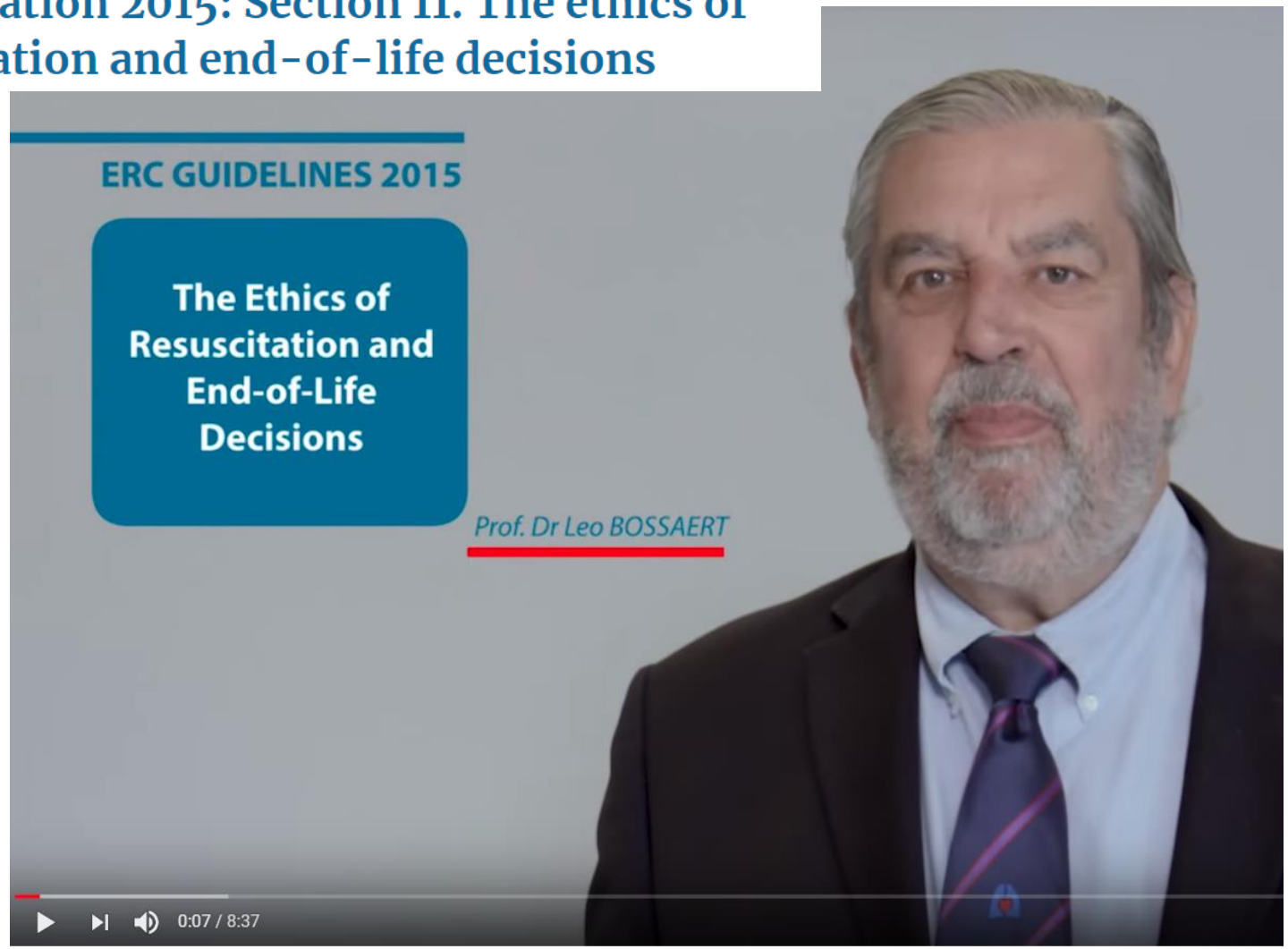
Socialstyrelsen

SOSFS 2011:7 (M)
Föreskrifter och allmänna råd

Livsuppehållande behandling

Etiska rik
hjärt-lungräd
2013
Svenska Läk
Svensk sjukskö
Svenska rådet för
HLR rådet
SVENSKA RÅDET FÖR HJÄRT- LUNGRÄDDNING
Hjärtstopp inom sjukvården
Behandling och utbildning
2015
Riktlinjer från
Svenska rådet för hjärt-lungräddning
tlinjer vid
gande till att
/eller avbryta
nde behandling
aresällskapet
öterskeförening
8

European Resuscitation Council Guidelines for Resuscitation 2015: Section 11. The ethics of resuscitation and end-of-life decisions

Autonomi

Patienten har rätt till självbestämmande och delaktighet

Vården skall så långt som möjligt utformas i samråd med patienten eller dess närstående

SVERIGES RIKSDAG

Patientsäkerhetslag (2010:659)

Patientlag (2014:821)

Autonomi

Patienten ska visas omtanke och respekt

Yrkesutövaren ska försäkra sig om att patienten och dess närstående har fått individuellt anpassad information

Autonomi

Medicinsk personal svårt förutsäga patienters preferenser rörande ej HLR[1]

Prognostisk information kan påverka patienters preferenser rörande ej HLR[2-3]

Patienter välvilligt inställda till att föra diskussionen[4-5]

[1]Fischer et al. J Gen Intern Med, 1998. [2]Kaldijian et al. J Med Ethics, 2009. [3]Merino et al. J Hosp Med, 2017. [4]Löfmark et al. J Intern Med, 1997. [5]Löfmark et al. Postgrad Med J, 2000.

Hur ser praxis ut rörande samråd?

Diskrepans mellan riktlinjer och klinisk praxis i Sverige[1-4]

Samråd sker i ca 30-50%[1-2]

Etiska hinder för samråd[2-4]

[1]Van Delden et al. Crit Care Med, 2006. [2]Meehan et al. 2016. [3]Pettersson et al. PLoS One, 2018. [4]Pettersson et al. BMC Med Etics, 2018.

Ansvarig läkare kan ta ställning till ej HLR utan samråd

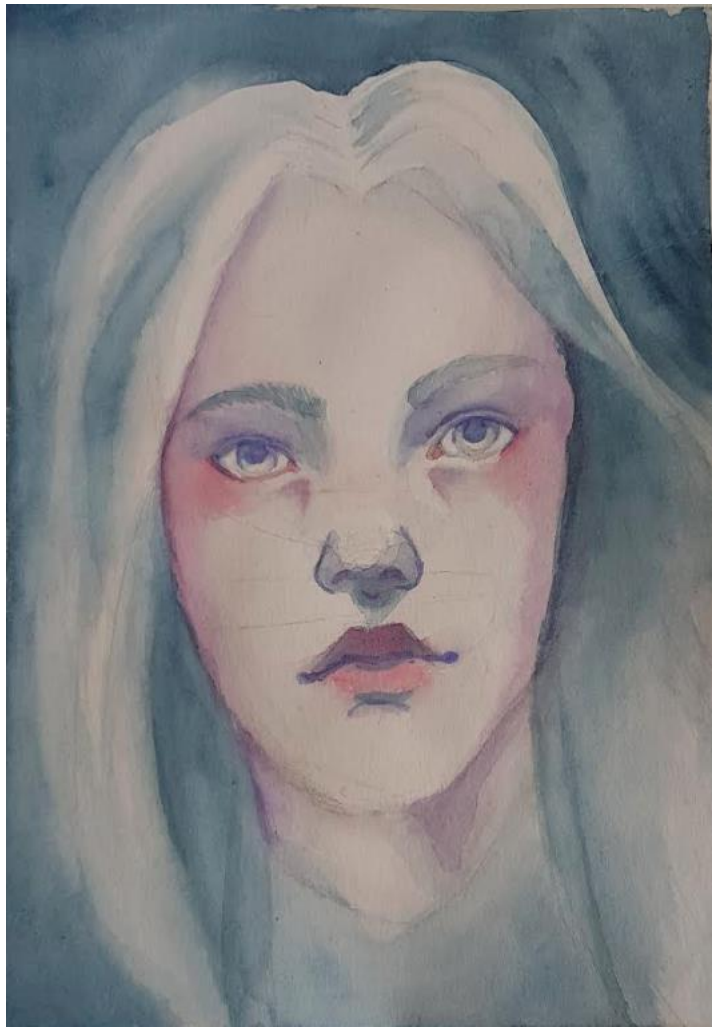
-om det bedöms missgynna patienten

HLR rådet
SVENSKA RÅDET FÖR HJÄRT- LUNGRÄDDNING

Hjärtstopp inom sjukvården

Etiska riktlinjer för hjärt-lungräddning (HLR)

Hur ska man veta?

Jag sa ju att det inte var lätt…

Etiska principen om samråd starkt förankrad

Patienter välvilligt inställda till att föra diskussionen

Till syvende och sist ett medicinskt beslut

Att göra gott **Att inte skada**

Ställningstagande till ej HLR

Sannolikheten för gott utfall vid hjärtstopp liten…

…HLR inte bedöms gagna patienten

SVERIGES RIKSDAG

Patientsäkerhetslag

Patientlag (2014:821

HLR rådet
SVENSKA RÅDET FÖR HJÄRT- LUNGRÄDDNING

Hjärtstopp inom sjukvården

Etiska riktlinjer för hjärt-lungräddning (HLR)

Socialstyrelsen
SOSFS 2011:7 (M)
Föreskrifter och allmänna råd

Livsuppehållande behandling

European Resuscitation Council Guidelines for Resuscitation 2015: Section 11. The ethics of resuscitation and end-of-life decisions

Prognostiska faktorer att beakta före hjärtstoppet

Ålder[1-8]

-inte enskillt[1,2]

[1]Hirlekar et al. Resuscitation, 2017. [2]Andersen et al. JAMA, 2019. [3]Ehlenbach et al. NEJM, 2009. [4]Ebell et al. Fam Practice, 2011. [5]Ebell et al. JAMA Intern Med 2013. [6]Van Gijn et al. Age ageing, 2014. [7]Nolan et al. Resuscitation, 2014 [8]Hessulf et al. Int J Card, 2017.

Prognostiska faktorer att beakta före hjärtstoppet

Ålder

Funktionsnivå innan hjärtstoppet[1-5]

[1]Ehlenbach et al. NEJM, 2009. [2]Ebell et al. Fam Practice, 2011. [3]Ebell et al. JAMA Intern Med 2013. [4]Van Gijn et al. Age ageing, 2014. [5]Wharton et al. Resuscitation, 2019.

Prognostiska faktorer att beakta före hjärtstoppet

Ålder

Funktionsnivå innan hjärtstoppet

Kronisk komorbiditet[1-9]

- **Malignitet**
- **Njursvikt**
- **Hjärtsvikt**
- **Kombinerad kronisk komorbiditet**

[1]Larkin et al. Resuscitation, 2010. [2]Ebell et al. Fam Practice, 2011. [3]Fugate et al. Circulation, 2012. [4]Kazaure et al. Resuscitation, 2013. [5]Ebell et al. JAMA Intern Med, 2013. [6]Kung et al. Int J Clin Med, 2014 [7]Piscator et al. Resuscitation, 2015. [8]Hessulf et al. Int J Card, 2017. [9]Piscator et al. Resuscitation, 2019.

Prognostiska faktorer att beakta före hjärtstoppet

Ålder

Funktionsnivå innan hjärtstoppet

Kronisk komorbiditet

Akut komorbiditet[1-5]

- **Sepsis**
- **Andningssvikt**
- **Hypotension**
- **Akut njursvikt**

[1]Larkin et al. Resuscitation, 2010. [2]Ebell et al. Fam Practice, 2011. [3]Ebell et al. JAMA Intern Med, 2013. [4]Hessulf et al. Int J Card, 2017. [5]Piscator et al. Resuscitation2019.

Helhetsbedömning

Prognostiska faktorer

Ålder

Funktionsnivå

Kronisk komorbiditet

Akut komorbiditet

?

Patientens värderingar och mål

Verktyg som stöd för initiering av diskussion om ställningstagande till ej HLR

Prearrest prediction of favourable neurological survival following in-hospital cardiac arrest.

The Prediction of outcome for in-Hospital Cardiac Arrest (PIHCA) score

Prearrest probability of favorable neurological outcome (Cerebral Performance Category score 1-2) following in-hospital cardiac arrest

74%

EXTERNVALIDERING!

18	Age (18-120 years)	0	Charlson Comorbidity Index (CCI) (0-28) *
☐	Neurologically intact at admission	☐	Sepsis
☐	Medical non-cardiac admission	☐	Pneumonia
☐	Hypotension	☐	Acute kidney injury
☐	Respiratory insufficiency		

http://www.imm.ki.se/biostatistics/calculators/pihca/

ELSEVIER

Available online at www.sciencedirect.com

Resuscitation

journal homepage: www.elsevier.com/locate/resuscitation

EUROPEAN RESUSCITATION COUNCIL

Eva Piscator[a,], Katarina Göransson[b], Sune Forsberg[c], Matteo Bottai[d], Mark Ebell[e], Johan Herlitz[f], Therese Djärv[a]*

HLR KONGRESS 2019 · STOCKHOLM 24-25 SEPTEMBER ·

Ställningstagande till ej HLR inom sjukvården

Inte lätt..

…gör man sitt bästa har man kommit långt på väg

Ansats till samråd

Helhetsbedömning av prognostiska faktorer

Balansera mot patientens värderingar och mål

Tack för Er uppmärksamhet!

eva.piscator@ki.se

